

Η ΣΥΓΚΙΝΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΙΚΡΗΣ ΑΡΚΟΥΔΑΣ

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα των ζώων και το αποτρόπαιο έθιμο των αρκουδιάρηδων πριν μερικές δεκαετίες, σας παραθέτουμε το παρακάτω κείμενο

Όλα συνέβησαν εκείνο το ανοιξιάτικο πρωινό που ακόμα ζωντανεύει στο μυαλό μου σαν ένας τρομακτικός εφιάλτης δίχως τέλος. Εκείνη την ημέρα, η μαμά υποσχέθηκε να μου μάθει πώς να βρίσκω τροφή. Ακόμα τη θυμάμαι πώς μύριζε τους καρπούς τού απέραντου δάσους όπου ζούσαμε: ξεδιάλεγε τους ώριμους από τους σάπιους και τους άγουρους και ύστερα τους μοιραζόμασταν. Ως συνήθως, εγώ πήρα το μεγαλύτερο μερίδιο με τους νοστιμότερους καρπούς και η μαμά τους υπόλοιπους. Ύστερα ξεκινήσαμε για άλλη πηγή τροφής, γιατί, όπως μου έμαθε η μαμά, έπρεπε να φάω όσο πιο πολύ μπορούσα ως το χειμώνα που θα πέφταμε σε βαθύ ύπνο. Ξάφνου, πετάγεται μπροστά μας ένα άλλο πλάσμα, που μπορεί να στέκεται στα δύο του πόδια για πολλή ώρα και που η μαμά τις προάλλες αποκάλεσε άνθρωπο. Εκείνη αντέδρασε ταχύτατα: βρυχήθηκε, σηκώθηκε στα δύο και με τα γαμψά της νύχια απείλησε τον άνθρωπο. Εκείνος σήκωσε το όπλο του. Τη σημάδεψε. Ακούστηκε ένα δυνατό «μπαμ». Η μαμά ακινητοποιήθηκε και ύστερα σωριάστηκε στο έδαφος βγάζοντας κραυγές πόνου:

«Φύγε!» μου ούρλιαξε καθώς το αίμα της χυνόταν ασταμάτητα στο έδαφος χρωματίζοντας το χώμα με το βαθύ του κόκκινο, «τρέξε όσο πιο μακριά μπορείς!»

Την έβλεπα να ξεψυχάει μπροστά μου, και πανικόβλητη, χωρίς να μπορώ να κάνω βήμα, έπεσα στα χέρια τού ανθρώπου.

«Σε έπιασα μικρό αρκουδάκι!» ξεφώνησε θριαμβευτικά, «αποχαιρέτα τη μανούλα!» ειρωνεύτηκε κάνοντας τον πόνο στην καρδιά μου πιο βαθύ, καθώς τώρα την έβλεπα να κείτεται δίχως πνοή. Ο άνθρωπος αυτός με πέταξε σε ένα σιδερένιο κλουβί, το κλείδωσε και με μετέφερε έξω από το δάσος. Αν και ήταν η πρώτη φορά που έβγαινα έξω, εγώ ήθελα να γυρίσω πίσω.

«Μαμά, μαμά, ξύπνα! Δεν μπορεί, δεν πέθανες! Μαμάαααα.» φώναζα απελπισμένη. Πρέπει να πάω να τη βρω, να τη βοηθήσω. Θα ανησυχήσει για μένα, θα με ψάχνει, θα νομίζει ότι την ξέχασα. Όμως, αυτός ο άνθρωπος με

έπαιρνε μακριά της και εγώ το μόνο που μπορούσα να κάνω ήταν να τη βλέπω να χάνεται.

Η νέα μου ζωή ή μάλλον το μαρτύριό μου, μόλις ξεκινούσε. Ο άνθρωπος αυτός που τον αποκαλούσαν αρκουδιάρη, με αιχμαλώτισε, με αλυσόδεσε και μου έκανε όλων των ειδών τα βασανιστήρια. Ξεκίνησε αφαιρώντας τα δόντια από το στόμα μου. Με μία πένσα, ο αρκουδιάρης έπιασε ένα-ένα τα δόντια μου και τα τραβούσε με δύναμη. Όταν μάλιστα τον δάγκωσα προσπαθώντας να ξεφύγω από τους φριχτούς πόνους, εκείνος άρχισε να τα τραβάει με μεγαλύτερη μανία απ' ό, τι πριν. Ο πόνος ήταν αβάσταχτος. Το αίμα κυλούσε ασταμάτητα και χυνόταν στο πάτωμα, ενώ όλα μου τα βγαλμένα δόντια τοποθετήθηκαν, ίσως επίτηδες, σε ένα βάζο το οποίο μπορούσα να διακρίνω σε ένα ράφι απέναντι μου. Για μέρες δεν έτρωγα ούτε το λιγοστό μπαγιάτικο ψωμί που μου πετούσε, ενώ τα περισσότερα δόντια έσπασαν και έμειναν ολόκληρα κομμάτια στο στόμα μου, προκαλώντας σιγά-σιγά μόλυνση, η οποία απλωνόταν. Έμεινα ολόκληρες νύχτες ξάγρυπνη από τον πόνο. Το μαρτύριο συνεχίστηκε μία εβδομάδα αργότερα. Ο αρκουδιάρης, ακινητοποιώντας το κεφάλι μου, με τη βοήθεια σφυριού, καρφιών και άλλων αιχμηρών αντικειμένων, δημιούργησε μία τεράστια τρύπα στη μύτη μου, απ' όπου πέρασε ένα χοντρό χαλκά, τον οποίο ένωσε με μία αλυσίδα, το κύριο σημάδι της υποδούλωσης μου.

Αν νομίζετε πως τελείωσαν τα μαρτύριά μου, είστε γελασμένοι, αφού τώρα άρχιζε το πραγματικό μαρτύριο που με έφερε στην πιο αξιοθρήνητη κατάσταση που μπορεί να βρεθεί μία αρκούδα. Ο αρκουδιάρης με έβγαλε έξω στην αυλή του σπιτιού του, τραβώντας με από την αλυσίδα που ήταν συνδεδεμένη με την μύτη μου. Έφερα μεγάλες αντιστάσεις, αλλά ο πόνος με έκανε να υποκύψω στην θέλησή του. Ο αρκουδιάρης άπλωσε στο δάπεδο αναμμένα κάρβουνα, και με ανάγκασε να πατήσω πάνω τους. Εκείνα άρχισαν να καίνε τις πατούσες μου, να καίνε τα σωθικά μου, να με πονούν σαν μαχαιριές. Σηκώθηκα στα δύο για να λιγοστέψω τον πόνο που ένιωθα και άρχισα να βηματίζω επί τόπου. Τότε άκουσα το ντέφι. Το ντέφι που έπαιζε ο αρκουδιάρης. Και ενώ εμένα η ψυχή μου έκλαιγε, εκείνου το πρόσωπο γελούσε ολόκληρο. Το ευχαριστιόταν πραγματικά!

«Χόρευε αρκουδάκι, χόρευε!» φώναζε συνέχεια.

Μια μέρα, την ώρα του επώδυνου αυτού χορού, που επαναλαμβανόταν καθημερινά, βρήκα την ευκαιρία και πλησίασα τον αρκουδιάρη. Του χίμηξα λυσσασμένα, σήκωσα τα νύχια μου και τον τραυμάτισα στο πρόσωπο.

Με πέταξε στο κλουβί και για μία εβδομάδα δεν είχα φαγητό. Πίστευα πως θα πεθάνω. Οι πατούσες, μου γεμάτες εγκαύματα και ανοιχτές πληγές, τα νύχια μου, σπασμένα, το σώμα μου, καταβεβλημένο, το τρίχωμά μου, να μαδάει και η δεύτερη πληγή στα χείλια να πονάει περισσότερο κι από το σκισμένο δέρμα στη μύτη. Εγώ του είχα δημιουργήσει μια πληγή στο πρόσωπο που δε θα έφευγε ποτέ, ενώ αυτός, προκειμένου να επανακτήσει τον έλεγχο, τράβηξε το χαλκά της μύτης τόσο δυνατά, που η μύτη μου σκίστηκε και αναγκάστηκε να μου βάλει δεύτερο χαλκά στα χείλη. Είχα πλέον μετατραπεί σε μία πραγματική «αρκούδα χορεύτρια».

Την πρώτη μου «παράσταση» την έδωσα δύο χρόνια αργότερα σε ένα κοντινό χωριό. Είχε μάλιστα και τίτλο: «Η Αλίθανη Αρκούδα Χορεύτρια». Βρέθηκε στην πλατεία τού χωριού, περιτριγυρισμένη απ' όλων των λογίων τους ανθρώπους. Γέροι και νέοι, άντρες και γυναίκες μαζεύτηκαν για να παρακολουθήσουν το θέαμα που τους προσέφερα. Ο αρκουδιάρης έπιασε στα χέρια του το ντέφι και άρχισε να το χτυπά. Ο ήχος του ήχησε στα αυτιά μου και ο πόνος από τα αναμμένα κάρβουνα ήρθε για άλλη μια φορά στο νου μου. Αυτός ο οδυνηρός, φριχτός πόνος είχε εγκλωβιστεί στο μυαλό μου και με τυραννούσε στο άκουσμα του ντεφιού. Ενστικτωδώς, σηκώθηκα στα δυο μου πόδια και άρχισα να περπατώ επί τόπου. Και ενώ εγώ ένιωθα αυτόν τον απαίσιο πόνο σαν να υπήρχαν όντως κάρβουνα στις πατούσες μου, οι άνθρωποι κραύγαζαν, έβγαζαν επιφωνήματα χαράς, θαυμασμού, γελούσαν και παρακαλούσαν τον αρκουδιάρη να συνεχίσει. Δυο ώρες κράτησε η μαρτυρική μου παράσταση. Μόνο όταν, στο τέλος, σωριάστηκα από τη εξουθένωση, ο αρκουδιάρης σταμάτησε να χτυπά το ντέφι, και το μαζεμένο πλήθος αποχώρησε από την πλατεία. Ευχαριστημένος από τα κέρδη, ο αρκουδιάρης μου πέταξε ένα κομμάτι κρέας, το πρώτο που είχα γευτεί ποτέ στη ζωή μου.

Όσο η φήμη μου μεγάλωνε και απλωνόταν στα άλλα χωριά, τόσο αυξάνονταν τα κέρδη του αρκουδιάρη. Πέντε χρόνια αργότερα, έχοντας πλέον δώσει παραστάσεις σε όλα τα χωριά, ο αρκουδιάρης αποφάσισε να μπούμε στην κοντινή πόλη όπου πίστευε θα υπήρχε μεγαλύτερη επιτυχία. Μπορεί η όραση μου να είχε ξεθωριάσει, όμως μπορούσα ακόμα να ακούω τον ήχο του

ντεφιού, το οποίο ακάθεκτα συνέχιζε να με βασανίζει και να με εκμεταλλεύεται.

Μπαίνοντας στην πόλη, αιφνιδιάστηκα, γιατί τα μόνα βλέμματα που μπορούσα να διακρίνω ήταν φόβου και οίκτου απέναντί μου. Φτάνοντας στην πλατεία, μερικά μόνο παιδιά είχαν μαζευτεί τριγύρω μας, τα οποία, όμως, γρήγορα μάζεψαν οι γονείς τους. Ο αρκουδιάρης άρχισε να χτυπά το ντέφι. Καθώς χόρευα, όλο και λιγότεροι θεατές έμεναν.

Ξαφνικά, κάποιοι κύριοι μας πλησίασαν. Έδειξαν κάποια χαρτιά στον αρκουδιάρη κι εκείνος βλαστημώντας τούς παρέδωσε την αλυσίδα μου. Οι κύριοι με οδήγησαν λιγότερο βίαια απ' ό,τι ο αρκουδιάρης σε μία τεράστια κλούβα. Τι σημαίνουν όλα αυτά; Νέα μαρτύρια; Μήπως και θάνατος; Άραγε θα ξαναδώ το δολοφόνο της μητέρας μου;

Δέκα χρόνια τώρα είμαι κλεισμένη σ' αυτό το καταφύγιο για την καφέ αρκούδα. Η εταιρεία προστασίας της καφέ αρκούδας με έχει περιθάλπει εδώ εξασφαλίζοντάς μου όλα τα απαραίτητα για να ζήσω. Απόλυτα συνδεδεμένη και εξαρτημένη από τον άνθρωπο, θα ζήσω εδώ το υπόλοιπο της ζωής μου με το όνομα Καλλιστώ. Οι άνθρωποι εδώ μου φέρθηκαν όσο καλύτερα μπορούσαν. Αφαιρέθηκαν από το στόμα μου τα υπολείμματα των δοντιών μου και δεν είμαι αναγκασμένη να φορώ το χαλκά. Απέκτησα τρίχωμα τόσο καθαρό, γυαλιστερό και πυκνό που δεν είχα ποτέ στη ζωή μου. Το πιο σημαντικό όμως απ' όλα είναι ότι απέκτησα τις πρώτες μου σχέσεις με τις υπόλοιπες αρκούδες του καταφυγίου, τις πρώτες ύστερα από το θάνατο της μητέρας μου.

Όμως, όλα τα παραπάνω δεν αλλάζουν το γεγονός πως ήμουν μία αρκούδα χορεύτρια. Δεν εκπαιδεύτηκα από την μητέρα μου, δεν μπορώ να επιβιώσω μόνη μου στην άγρια φύση. Το μόνο που μπορώ, είναι να κάθομαι άπραγη, ενώ η ψυχή μου κλαίει. Ο ρόλος μου ως αρκούδα έχει αλλοιωθεί. Δεν είμαι μία φυσιολογική αρκούδα. Μπορώ να διακρίνω στο βλέμμα των ανθρώπων που έρχονται και με βλέπουν, τη θλίψη, τη συμπόνια και τη λύπη τους απέναντι μου. Μετά από τόσα δύσκολα χρόνια, μερικές φορές δυσκολεύομαι να συγκρατήσω τα δάκρυά μου. Ντρέπομαι γι' αυτό που είμαι. Έχω στερηθεί, για να μην μπορέσω να αναπαραχθώ και να φέρω στον κόσμο παιδιά που δε θα μπορώ να εκπαιδεύσω για να γίνουν κανονικές αρκούδες.

Είμαι ακόμα αιχμάλωτη, η ψυχή μου το νιώθει, το αισθάνεται και λαχταρά να ελευθερωθεί, με όποιον τρόπο είναι δυνατόν. Φυλακισμένη 17 χρόνια, θέλω να γευτώ την ελευθερία που μου στέρησαν. Νιώθω ακόμα δέσμια του ντεφιού που ηχεί στο μυαλό μου και του αρκουδιάρη που με διατάζει να χορέψω και εγώ υποκύπτω στην τυραννία του. Έχω χάσει την ταυτότητά μου. Είμαι μία αρκούδα χορεύτρια. Καμιά φορά, πιάνω τον εαυτό μου να κουνά νευρικά το κεφάλι πέρα δόθε ή να σηκώνεται στα δυο πόδια και να βηματίζει επί τόπου. Οι επιστήμονες που με παρακολουθούν το αποκάλεσαν «νευρολογική πάθηση».

Σήμερα, για άλλη μια φορά, με επισκέφτηκαν άνθρωποι. Αυτοί μου αρέσουν καλύτερα από εκείνους του χωριού και της πόλης. Αυτοί δεν φωνάζουν, ούτε κραυγάζουν. Με παρατηρούν σιωπηλά, μου γελούν και φεύγουν. Πιο πολύ αγαπώ τα παιδιά.. Ένα σήμερα με κοιτούσε επί ώρα.

Ξαφνικά, χτύπησε το κινητό του. Αυτός ο συνδυασμός των μουσικών οργάνων με τη φωνή του τραγουδιστή μου θύμισαν τις φωνές των ανθρώπων και το χτύπο του ντεφιού. Πέτρωσα. Σάστισα. Το παιδί βιάστηκε να κλείσει το κινητό. Ήταν πλέον αργά. Το μυαλό μου πήγε να σπάσει. Ο πόνος από την εποχή που ήμουν αρκούδα χορεύτρια άρχισε να παίρνει τον έλεγχο τού κορμιού μου. Λυσσασμένη πήρα φόρα και άρχισα να χτυπάω πάνω στον ηλεκτροφόρο φράχτη με μανία. Είχα γεμίσει με αίματα, και μόλις που διέκρινα το παιδί να με κοιτάει τρομαγμένο.

<<Πάω, λοιπόν, πίσω στη μαμά μου>> σκέφτηκα, ενώ ξεψυχούσα.

Το γενναίο αρκουδάκι